

Aranyvonat

A belügyminiszter 1944. december 7-én kelt 585, 278/1944-VII. számú rendeletével csendőr oltalmi őrséget vezényelt a Nemzeti Bank hordozható anyagának biztosítására. E rendelkezés alapján a tábori rendészet főnöke december 8-án kelt parancsával Deme Lajos csendőrszázados parancsnoksága alatt a törzsszakaszt Veszprémbe utba indította. Itt, miután az őrséget Tóth Ernő alezredes 42 főre egészítette ki, az jelentkezett szolgáltatételre a Nemzeti Bank fiókintézeténél Jankovics László vezérigazgatónál.

Az „aranyvonat” ekkor már berakodva, utrakészen állott. A vonaton 25 kg-os darabokban, lezárt ládákban volt a magyar pénz teljes fedezete: háromszázhatvanöt métermázsa színarany. A vonaton volt még két Corvina, a platinából készült kétméter nagyságú hossz mérték magyar mintája, milliókat érő bélyeggyűjtemény, külföldi valuta és papírpénz is.

Az 50 vagonból álló szállítmány december 10-én indult el és 1945. január 25-én érkezett meg Karintia és Felsőausztria határán lévő Spittal am Pyhrn-be, hol az anyagot a bencés kolostor kriptáiban helyezték el.

Deme százados őrutasítása alapján 3 főből álló csendőrőrség őrizte éjjel nappal a Nemzeti Bank anyagát. Az őrség ellátásáról a bank gondoskodott.

1945. májusában a megszálló amerikai csapatok parancsnoka Gen. George S. Patton Jr., tábornok a csendőr őrséget elismerte és megerősítette. Júniusban, felső amerikai katonai hatóság rendeletére az aranykészletet Frankfurt am Main-ba szállították át. Az oltalmi őrség amerikai utasításra Spittal am Pyhrn-ben a személy és vagyonbiztonság fönntartására szolgálatban maradt. Az őrségnek Quandt Richard vezérigazgató, vagyon-gondnok mondott elismerő köszönetet és a szolgálatból elbocsátotta 1945. augusztus 21-én.

A 365 mm. színarany pénfedezetet, valamint az azzal együtt őrzött állami értékeket 1946. késő őszén az amerikaiak hiánytalanul átadták a budapesti kormánynak.

A Nemzeti Bank által kiszállított arany a magyar nemzet tulajdona volt és semmiféle kapcsolatban nem volt az ún. „zsidóarannyal.” Ez utóbbit a Dr. Toldy Árpád ezredes parancsnoksága alatt lévő őrség szállította ki Brennbergbányáról Ausztriába és azt ott átadta az amerikai katonai hatóságnak.

Forrásmunkák:

Deme Lajos: „A Magyar Nemzeti Bank csendőrkülönítménye”.

Bajtársi Levél XXX.évf.1977/1.szám

Dr. Rektor Béla: *A m. kir. Csendőrőrség oknyomozó története* c. könyve

Árpád Könyvkiadó Vállalat, Cleveland, 1980.

Összeállította Dr. Kiss Gyula
m. kir. csendőrszázados